

بانکهای رباخوار از بانک اسلامی هراس دارند

مصاحبه با مدیربانک اسلامی بنگلادش

مترجم: شریف مطوف

در یک محیط اقتصادی که ابرهای سوسیالیزم بر آن سایه افکنده بود، اندیشه تاسیس بانک اسلامی زاده شد. و پس از آنکه اقتصاد بنگلادش به تدریج به سوی سرمایه داری حرکت کرد، در ماه مارس سال ۱۹۸۳ بانک اسلامی به مانند غرش اعتراض آمیزی به هر دو نظام یادشده، پایه عرصه وجود گذاشت. این پدیده سعی دارد مردم را به هویت اسلامی خویش آشنا سازد تا به سوی آن روند و در پشت سر خود سوسیالیزم شرقی و سرمایه داری غرب را رها سازند.

در خلال مسافرت خود به داکا، وجود این بانک اسلامی توجه مرا به خود جلب کرد. از این رو خواهان آشنایی با تجربه‌ها، مشکلات و نقش و طرحهای آن شدم و بدین خاطر با رئیس آن، استاد عبدالرزاق لسکر مصاحبه زیر را انجام دادم.

■ آیا می‌توانید مفهومی درباره بانک اسلامی و تجربه‌های آن در بنگلادش به ما ارائه بدهید؟

— بانک اسلامی، نخستین نمونه از نوع خود در بنگلادش است. در ماه مارس سال ۱۹۸۳ تأسیس گردید. و جای شعبه مرکزی آن در داکا است. پس از آن، دو شعبه دیگر در شهرهای "شیتاگونگ" و "سیلپت" افتتاح گردید. اما، من مایلم نظر شما را به این نکته جلب کنم که بانک اسلامی، یک بانک معمولی نیست—آن گونه که به ذهن ممکن است خطور کند—بلکه این بانک یک مؤسسه اسلامی بزرگ است که فعالیت‌های اسلامی گوناگونی دارد و این بانک جزئی از حرکت اسلامی محلی و جهانی را تشکیل می‌دهد.

■ چگونه سرمایه‌داران بانک فراهم گردید و سهامداران آن چه کسانی هستند؟

■ احمد ادريس. "مدیر بنک بنگلادیش الاسلامی: البنوک الربویة تخشی البنک الاسلامی". العالم.

۰۵۶ (۰۹ مارس ۱۹۸۵ = ۱۷ جمادی الثانی ۱۴۰۵ هجری)، ۰۵۸.

— سرمایه‌بانک توسط تعدادی از اصحاب و مؤسسه‌های اسلامی بنگلادش و غیر بنگلادش تأمین شده است. در حدود ۱۱ مؤسسه و بانکو هیئت اسلامی از کشورهای اسلامی گوناگون علاوه بر دو نفر از مسلمانان کشورهای مسلمان جهان همراه با چهار مؤسسه اسلامی و ۱۸ نفر از مسلمانان بنگلادش، سهامداران این بانک می‌باشند. سرمایه این بانک بالغ بر ۵۰۰ میلیون تکه (هر دلار برابر با حدود ۲۵ تکه) است.

■ آیا دولت بنگلادش، سهمی در سرمایه بانک دارد؟

— در حقیقت، نسبت سهام مسلمانان دیگر کشورهای اسلامی تا ۷۰٪ کل سرمایه بانک می‌رسد، در حالی که سهام محلی به حدود ۳۰٪ رسیده که از این مقدار، دولت بنگلادش، تنها ۵٪ سهام را داراست. اما ۹۵٪ بقیه سهام در مالکیت مؤسسه‌های خارجی و محلی است.

■ فعالیت‌های بانک چیست؟ و چگونه اداره می‌شود؟

— بانک، دو نوع فعالیت دارد، نخست کارهای بانکی عادی مانند ارائه خدمات بانکی از جمله سپرده‌ها، حساب‌های بانکی، مشارکتها، سرمایه‌گذارها و مبادلات ارزی و... دوم فعالیت‌های غیر بانکی که مانند شریعت اسلامی، ابعاد گوناگونی دارد. فعالیت‌های بانک زیر نظر هیئت مشتمل از هفت نفر از معروفترین علمای دین بنگلادش که آگاهی کامل به شریعت اسلامی دارند، اداره می‌شود. علاوه بر آنان، یک نفر حقوقدان نیز که هم اطلاع کافی نسبت به قوانین قضایی و هم آگاهی کافی نسبت به شریعت اسلامی دارد و همچنین یک نفر کارشناس اقتصادی که تحصیلات وی در دانشگاه‌های غربی صورت گرفته و نیز یکی از بزرگترین کارشناسان بانکی بنگلادش، جزو اعضای این هیئت می‌باشند.

■ آیا دیگر بانکها از تجربه شما راضی هستند؟

— بدون شک، بانکهای دیگر از وجود بانک اسلامی ناخشنودند به دلیل اینکه گسترش آگاهی مردم نسبت به حلال و حرام، اقتصاد اسلامی و بانکداری اسلامی در کشور، خطری را برای هر آنچه غیر اسلامی است به وجود می‌آورد.

■ بنابراین، شما با مشکلات بزرگی مواجه هستید؟

— همه چیز ممکن است اتفاق افتد و ما همه چیز را آسان می‌گیریم و آن را مشکل واقعی نمی‌دانیم، مگر نیروی انسانی.

■ آیا در بنگلادش اشخاصی وجود ندارند که آگاهی به علوم بانکی داشته باشند؟

چرا، این اشخاص زیاد هستند ولی ما آنان را لازم نداریم. ما کارمندان با تجربه در امور بانکی را نمی‌خواهیم، به دلیل اینکه این گونه افراد در نظام رباخواری کار کرده و بنابراین، رفتار آنان و برخورد آنان با مردم بر اساس ذهن کارمندان بانکهای رباخوار خواهد بود.

ما، نیاز به کارمندانی داریم که حلال و حرام را بدانند و بیشتر آنکه به دانا و ماشین حسابهای بانک دست بزنند به شریعت اسلامی، آگاهی پیدا کنند.

■ چگونه این مشکل را حل می‌کنید؟

درحقیقت ما برای روبه‌رو شدن با این مشکل نیز آماده شدیم و از این رو یک مدرسه عالی وابسته به بانک اسلامی، به عنوان یکی از طرحهای بانک تأسیس کردیم. این کار را به خاطر تربیت کارمندان مخصوص بانک اسلامی که علاوه برداشتن ایمان و اخلاق اسلامی، باید دارای آگاهی کافی نسبت به معاملات بانکی اسلامی نیز باشند، انجام دادیم. اما تعداد فارغ التحصیلان این مدرسه عالی هنوز اندک است و نیاز بانک را برآورده نمی‌سازد. ولی ما امیدواریم به باری خدا در آینده نزدیک، این مشکل را نیز که بزرگترین مشکل ماست، حل کنیم.



مجموعه کتابخانه

کتابخانه
مجموعه کتابخانه